

ної цілі підприємства через процес формування обсягів, структури обігового капіталу, джерел його фінансування та вартості залучення коштів, ефективне використання [3].

Отже, методи оптимізації обігового капіталу не пристосовані до застосування в умовах інфляції. Їх застосування утруднене у зв'язку з нерозвиненістю ринку цінних паперів в Україні і, отже, вони практично не використовуються в управлінні підприємством, хоча цінність цих моделей очевидна і практичне їх впровадження в процес діагностики управління обіговим капіталом – це недалеке майбутнє.

Література

1. Душило А.А. Оптимізація структури оборотного капіталу підприємства / А.А. Душило // Регіональна економіка. – 2006. – № 4. – С. 24-30.
2. Савчук В.А. Стратегии и технологии управления финансами предприятия / В.А. Савчук // Менеджмент і менеджер. – 2003. – № 10. – С. 37-44.
3. Стоянова Е.С. Управление оборотным капиталом / Е.С. Стоянова, Е.В. Бикова, И.А. Бланк. – М. : Изд-во "Перспектива", 1998. – 356 с.
4. Типовий порядок визначення норм запасів товарно-матеріальних цінностей від 15 червня 1993 р. – 1993 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.uazakon.com/documents/date_6j/pg_gcgtx.htm.
5. Фесюк І.В. Методичні засади планування потреби в оборотному капіталі підприємства у ринкових умовах / І.В. Фесюк // Економіка і ринок: облік, аналіз, контроль. – 2005. – № 13. – С. 14-18.

Городня Т.А., Пацкан Е.П. Диагностика управления оборотным капиталом предприятия

Отражен вопрос эффективности управления оборотным капиталом предприятия, рассмотрены концептуальные основы теории его управления, а также разные подходы относительно определения его экономической сущности, исследовано методы управления оборотным капиталом, показатели эффективности его использования для эффективного управления, а также определена оптимизация структуры оборотного капитала и стратегия управления им.

Gorifnya T.A., Packan Ye.P. Enterprise floating capital management diagnostics

The question of efficiency of management of enterprise a floating capital is reflected in the article, conceptual bases of theory of his management, and also different approaches, are considered in relation to determination of his economic essence, explored methods of management a floating capital, indexes of efficiency of his use for an effective management, and also optimization of circulating capital structure is certain at strategy of management to them.

УДК 330.101. Доц. Л.В. Рібун, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

СТРАТЕГІЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ

Обґрунтовано потребу макроекономічних перетворень в інституційно-регуляторному середовищі як основу підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Встановлено, що поняття соціального капіталу наразі не дуже відоме в Україні, тому воно потребує окремого дослідження. Водночас, сучасна світова економічна наука дає політикам достатній інструментарій для конструювання такої національної економічної політики, яка допоможе в найближчому майбутньому вирі-

шити конкретне завдання – істотно підвищити в досяжній перспективі конкурентоспроможність країни.

Ключові слова: макроекономіка, сталий розвиток, конкурентоспроможність, регуляторна політика.

Аналіз передвиборних програм кандидатів на посаду Президента України та численних коментарів до них показує, що проблема економічного та інноваційного прориву є в них основною¹. Однак більшість заяв та програмних документів є декларативними і несистемними. Вирватися з площинного, двомірного бачення найважливіших чинників такого прориву у багатомірність економічної політики, яка відповідала б духові часу, вдавалося не багатьом. Хоча в усіх дискусіях про те, як нашій країні в найближчі роки прокласти шлях у майбутнє, цілком справедливо зводиться практично до одного – забезпечення стійкого високого економічного зростання.

Сьогодні рівень ВВП в Україні на душу населення – один з найнижчих у Європі. Тому нам потрібне динамічне і стійке зростання. Тільки це дасть змогу перевести економіку і країну в нову якість, дасть змогу у досяжній перспективі увійти в коло країн, котрі можуть вважати себе кандидатами в ЄС за цим основним показником.

При цьому варто розуміти, що рушійна сила конкурентоспроможності країни – не збалансований бюджет, не ефективна робота парламенту, не громадянське суспільство і навіть не добра воля нового Президента, а бізнес і приватний сектор. Тому основа економічного прориву – це розроблення і реалізація системних рішень державної влади з формування конкурентоспроможного бізнесу і інвестицій у нові чинники економічного зростання. Ці рішення можна згрупувати у вигляді своєрідних блоків впливу економічної політики на конкурентоспроможність країни – певних "нервових вузлів" національної економіки.

Перший блок – ліквідація критичних відставань у регуляторно-інституціональному середовищі, які заважають вітчизняному бізнесу бути ефективнішим. Ефективність бізнесу зумовлюється цілим комплексом чинників – якістю конкурентного середовища, простотою та прозорістю податкового режиму, ефективністю корпоративного управління, розвиненістю ринку капіталів, надійністю банківського сектора, тонко виваженою монетарно-курсовою політикою, якістю управління державними фінансами, стимулюванням прямих інвестицій, відкритістю економіки, ефективністю влади і т. ін. На жаль, за більшістю цих параметрів Україна займає у світових рейтингах, в кращому випадку, місця у кінці першої сотні розвинених країн. За нами лише деякі країни Африки, Латинської Америки, деякі невеликі енергозалежні країни СНД. Якщо проаналізувати окремі складники світових рейтингів, то побачимо, що найнижчі оцінки Україна отримала з якості інститутів влади й інститутів ринку, за рівнем непрозорості та корупції, відсутністю узгодженого стратегічного бачення країни у політикуму. Це дуже серйозний сигнал. Хоча для виправлення становища не потрібні великі інвестиції. Все можна змінити, маючи ті ж таки стратегічні бачення, політичну волю і хоча б мінімальний рівень суспільного консенсусу.

¹ Стаття готувалася до друку в грудні 2009 р.

У макроекономічній сфері перша проблема, яка гальмує конкурентоспроможність – це інфляція. У 2009 р. вона становила, за попередніми оцінками, – 12,3 %. Це серйозне гальмо для розвитку бізнесу. Такий рівень інфляції робить надміру високими відсоткові ставки, особливо для малого та середнього, а також для інноваційного бізнесу. Потрібні такі умови, щоб бізнес вкладав зароблене не в офшори, нерухомість у Лондоні чи туристичні проекти у Туреччині, а у розвиток тих чинників, які можуть зробити його конкурентоспроможним у глобальному середовищі. Потрібно, щоб у компаній залишалося вдосталь грошей для інвестицій, а держава і, головне, люди розуміли, на що і як витрачаються гроші. Тим часом навіть та незначна частина ВВП, яка призначена для інвестицій в освіту, науку, охорону здоров'я, і яку держава розподіляє через бюджет, найчастіше неефективно проїдається, а не вкладається в ефективний розвиток цих надзвичайно важливих чинників зростання. Напрямок змін у цій сфері – побудова економіки знань як основної сфери державних і приватних інвестицій. Цілком зрозуміло, що бізнес ХХІ ст. потребує зовсім інших навичок та кваліфікацій, ніж бізнес 80-90-х років минулого століття. Ці навички повинні формуватися. Зокрема, потрібна принципово нова система професійно-технічної освіти. На рубежі ХХІ ст. не лише пересічні громадяни, але й державні мужі кепкували з прорахунків або невдалих висловів американських президентів Клінтона чи Буша. Але мало хто цікавився тим, що саме ці президенти з метою підтримки конкурентоспроможності Америки, забезпечили найвищі темпи приросту державних інвестицій у поліпшення освіти та фундаментальні дослідження. При цьому Буш неодноразово наголошував: потрібно розвивати математику, фізику, біотехнології. Запитайте випускників наших шкіл: хто хоче бути фізиком чи математиком або хорошим інженером-механіком? Усі – юристи, економісти й політологи.

Ще один важіль прогресу – прикладна наука. Наш бізнес вкладає в освіту всього один відсоток доходів, тоді як на Заході – не менше 40 % у загальних витратах вузів припадає на підтримку бізнесу. Основна причина – те, що компанії не можуть включити в собівартість продукції витрати на НДДКР, на навчання кадрів. Як бачимо, все знову впирається в оподаткування. Потрібна докорінна реформа самої філософії оподаткування, приведення його у відповідність до міжнародних норм та принципів.

Другий блок повинен забезпечити інвестування в нові чинники зростання і сприяти тому, щоб бізнес і суспільство отримували нові знання і навички, інновації, кваліфіковані кадри, робочу силу, яка відповідала б попиту і викликам часу. Держава також повинна брати участь у розвитку інновацій, адже це дуже ризикована сфера, але не таким чином, щоб ця стаття фінансування стала ще однією чорною дірою в бюджеті.

У третьому блоці йдеться про забезпечення сталого розвитку, тобто цілеспрямовану політику впровадження енергобезпеки, енергоощадливості, захисту довкілля, формування високого рівня охорони здоров'я, підвищення якості товарів та послуг, якості життя загалом.

Але заходи, які необхідно здійснити в трьох уже згадуваних блоках, не дадуть належного результату без розв'язання четвертого "нервового вузла" нашої економіки – "соціального консенсусу нації". Що ми розуміємо під "со-

ціальним консенсусом нації"? Два його основні параметри це – рівень соціальної інклюзивності, тобто протидії соціальній і культурній дискримінації, ліквідації майнової дискримінації, залучення в соціальну мережу всіх без винятку категорій людей і розвиненість соціального капіталу. А це, насамперед, комплекс суспільних цінностей, що їх поділяють усі соціальні групи і які утворюють між цими групами критичну масу довіри та можливість взаємодії.

На жаль, поняття соціального капіталу наразі не дуже відоме в Україні. Тому ця категорія потребує окремого дослідження. Водночас, сучасна світова економічна наука дає політикам достатній інструментарій для конструювання такої національної економічної політики, яка допоможе в найближчому майбутньому вирішити конкретне завдання – істотно підвищити в досяжній перспективі конкурентоспроможність країни.

Література

1. **Безтелесна Л.** Людський розвиток: підходи до трактування суті та умов його забезпечення // Економіка України. – 2009. – № 7. – С. 4-12.
2. **Гражевська Н.** Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в глобальному постіндустріальному вимірі // Економіка України. – 2008. – № 9. – С. 54-63.
3. **Костюк Л.** Відкрита економіка: перспективи позиціонування України у світовій господарській системі / Л. Костюк, О. Бадрак // Економіка України. – 2009. – № 7. – С. 38-48.
4. **Точилін В.** Формування функціонально ефективної моделі ринку: конкуренція та бар'єри, ринкова влада і державне управління / В. Точилін, В. Венгер // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – С. 236-240.

Рибун Л.В. Стратегия макроэкономических преобразований в Украине

Обоснована потребность макроэкономических преобразований в институционально-регулирующей среде как основу повышения конкурентоспособности национальной экономики. Установлено, что понятие социального капитала теперь не очень известно в Украине, потому оно нуждается в отдельном исследовании. В то же время, современная мировая экономическая наука дает политикам достаточный инструментарий для конструирования такой национальной экономической политики, которая поможет в ближайшем будущем решить конкретное задание, – существенно повысить в достигаемой перспективе конкурентоспособность страны.

Ключевые слова: макроэкономика, устойчивое развитие, конкурентоспособность, регулирующая политика.

Ribun L.V. Strategy of macroeconomic reforms in Ukraine

Necessity of macroeconomic reforms in the institutional regulating surroundings as a basis for enhancing national economy competitive ability has been substantiated in the article. It is set that the concept of social capital now is not very much known in Ukraine, that is why it needs separate research. At the same time, modern world economic science gives politicians a sufficient tool for constructing of such national economic policy which will help in the near future to decide a concrete task – substantially to promote the competitiveness of country in an accessible prospect.

Keywords: macroeconomics, sustainable development, competitive ability, regulating policy.

УДК 658.14/.17:061.5

Доц. О.І. Іляш, канд. екон. наук;
магістрант М.М. Патько – Львівська КА

ПОТРЕБА ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто питання аналізу та оцінювання фінансового потенціалу підприємства, їх важливість з позиції забезпечення подальшого розвитку, системи показників